8. Bahailik

Bahailik, Babîliğin kurucusu Mirza Ali Muhammed'in (ö. 1850) müridi ve halefi olan Mirza Hüseyin Ali (ö. 1892) tarafından kurulan dinî akıma denir. Şiraz doğumlu Mirza Ali Muhammed, Keşfiyye isimli batınî bir hareketin kurucusu olan Kazım er-Reşti'nin talebesi olmuş ve onun fikirlerinden etkilenmiştir. Er-Reşti, Şiilerin beklediği mehdinin kendisinin ölümünden sonra ortaya çıkacağını söylemiştir. Bu fırsatı kendi lehine çevirmek isteyen Mirza Ali Muhammed, 1845 yılında kendisinin beklenen mehdi olduğunu ileri sürmüştür.

Babîliğin kurucusu Mirza Ali Muhammed, *el-Beyan* isimli eserinde Kur'an-ı Kerim'in neshedildiğini (hükmünün kalktığını), İslami emir ve yasakların hükümsüz olduğunu ifade ederek yeni bir devrenin başladığını iddia etmiştir. İran'da devlete karşı başlattığı silahlı mücadele sonucunda 1850 yılında öldürülmüştür. Ölmeden önce yerine Mirza Yahya Nuri'yi halef göstermiştir.

YORUMLAYALIM

Bahailik gibi akımların İslam dünyasında doğmuş olmalarına rağmen bugün önemli merkezlerinin İsrail ya da Amerika veya İngiltere'de bulunmasının sebebini yorumlayınız.

Babîliğin devamı sayılan Bahailik'in kurucusu Bahaullah adıyla anılan Mirza Hüseyin Ali, hiç görmediği hâlde Mirza Ali Muhammed'in görüşlerini benimsedi. Bu arada halef tayin edilen Mirza Yahya Nuri ile ağabeyi Mirza Hüseyin Ali, Osmanlı idaresindeki Bağdat'a sürüldü. İki kardeş arasında haleflik çatışması çıkınca bunlar önce Edirne'ye ardından da Yahya Nuri, Magosa'ya (Kıbrıs); Mirza Hüseyin Ali de Akka'ya (günümüzde İsrail toprakları içinde) sürgün edildi. 1863 yılında Mirza Hüseyin Ali kendisinin beklenen kişi olduğunu ilan etti.

1871-74 yılları arasında *Kitabu'l-Akdes* isimli Bahailiğin kutsal kitabını yazan Bahaullah (Mirza Hüseyin Ali), kendinden önceki kutsal kitapların tümünün (Kur'an-ı Kerim ve El-Beyan gibi) hükmünün ortadan kaldırıldığını söyler. Bahailiğin son halefi Şevki Efendi, 1957 yılında çocuğu olmadan ölünce günümüzde hâlâ grubun önderliğini yapan Umumi Adalet Evi (Hayfa/ İsrail) kurulur.

9 Yehova Şahitlerinin tarihi ve inançları hakkında geniş bilgi için bk.: Mehmet Katar, "Batıda Ortaya Çıkan Yeni Dinî Akımlar", Yaşayan Dünya Dinleri, s. 411-418; Hakkı Şah Yadsıman, "Yehova Şahitlerinin Temel Öğretilerine Göre İsa-Mesih", Dinler Tarihi Araştırmaları III: 2000. Yılında Hristiyanlık, s. 329-350.

10 bk. Nuri Tınaz, "Yehova Şahitleri", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 43, s. 391-396.

Bahailiğin inançları genel olarak şu şekilde sıralanmaktadır:

Görsel 5.12: Bahailiğe ait Umumi Adalet Evi, Hayfa, İsrail.

1. Bahailiğin kutsal Kitabına, Kitabu'l-Akdes denir. Bu kitabın, Kur'an-ı Kerim dahil diğer kutsal kitapların hükmünü kaldırdığına inanılır. Bunun dışında Kitab-ı İkan isimli bir diğer kitap da Bahailik açısından önemlidir.

2. Nebi ve Resuller, Allah'ın (cc) tezahürüdürler. Buna göre peygamberlerin bir insani bir de ilahi yönü vardır. İnsani yönleri itibarıyla diğer insanlar gibi yer, içer, hasta olurken ilahi yönleri itibarıyla bir anlamda tanrıdırlar. Onlarla konuşulduğunda Tanrı'yla konuşulmuş, onlara secde edildiğinde de Tanrı'ya secde edilmiş gibi kabul edilir. Böylece Bahaullah, Tanrı'nın kendisinde cisimleştiğini ileri sürmüştür.

3. Bahailiğe göre Hz. Âdem'den bu yana gelen peygamberler, Bahaullah'ı müjdelemek için gelmişlerdir.

4. Hz. Muhammed'in (sav) son peygamber olduğunu reddederler.

5. Cennet ve cehennem hakikaten var olmayıp birer sembolden ibarettir.

6. Namaz, sabah akşam samimi bir şekilde Allah'ı (cc) anmak ve dua etmekten ibaret olup kişisel bir uygulamadır. Namaza başlamadan önce el ve yüzün yıkanmasından oluşan bir temizlik yapılır.

7. 19 rakamını kutsal kabul eden Bahailer, 2-21 Mart tarihleri arasında 19 günlük oruç tutarlar.

8. Bab'ın Şiraz'daki evini veya Bahaullah'ın Bağdat'taki evini ziyaret etmek, hac olarak kabul edilir. Bu türden bir hac, yalnızca erkeklere ve mali durumu iyi olanlara farzdır.

9. Bahailer, mallarının beşte birini zekat olarak verirler.

10. Cihada karşı olup barış söylemlerini öne çıkartırlar.

11. Zina, hırsızlık, içki içmek kötü fiillerden sayılıp yasaklanmıştır.[11]

Misyonerlik çalışmalarına önem veren Bahailiğin günümüzde 2 - 5 milyon arasında mensubu olduğu ifade edilmektedir. İran başta olmak üzere ABD, İsrail, Irak, Suriye ve Avrupa ülkelerinde Bahailiğin takipçisi bulunmaktadır. Türkiye'de İstanbul, Sivas, İskenderun ve Hatay'da Bahailiğe mensup 10.000 civarında insan olduğu belirtilmektedir. Türkiye'de Edirne ve İstanbul, Bahaullah'ın buralarda kalması nedeniyle önemli yerlerdir.

---

11 Bahailiğin tarihi ve inançları hakkında geniş bilgi için bk.: Mustafa Öz, "Babilik ve Bahailik", Yaşayan Dünya Dinleri, s. 459-464; Mahmut Aydın, Anahatlarıyla Dinler Tarihi, s. 467-480.